

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 32/2026, 15 CZERWCA 2026 © PISM

KOMENTARZ

Iran i USA zawarły wstępne porozumienie o zakończeniu wojny

Julia Sochacka

14 czerwca strona irańska potwierdziła finalizację porozumienia z USA, które ma zostać podpisane w Genewie 19 czerwca. Układ otwiera drogę do kompleksowych negocjacji na temat trwałego pokoju, przyszłości irańskiego programu nuklearnego, sankcji i obecności sił USA w regionie.

Jakie ustalenia zawiera porozumienie?

Oficjalna treść porozumienia nie została jeszcze podana do publicznej wiadomości. Z oświadczeń zaangażowanych stron wynika, że jego najistotniejszym punktem jest zobowiązanie do zaprzestania wszelkich działań wojennych, również w Libanie. Ponadto cieśnina Ormuz ma zostać otwarta dla żeglugi, a amerykańska blokada morska ma być zakończona. Ważną częścią porozumienia jest też kwestia zniesienia sankcji nakładanych na Iran, jednak dotychczas nie pojawiło się zgodne oświadczenie obu stron co do szczegółów. Niejasna pozostaje też przyszłość irańskiego programu nuklearnego, chociaż Iran miał zapewnić, że nie będzie dążył do posiadania broni jądrowej.

Po podpisaniu porozumienia rozpocznie się dwumiesięczny etap negocjacji o charakterze technicznym, w trakcie których omawiane będą szczegółowe kwestie dotyczące sankcji i ograniczenia wzbogacania uranu. Oznacza to, że ogłoszenie układu ramowego nie jest równoznaczne z zakończeniem konfliktu, chociaż otwiera drogę do jego rozwiązania. Najbardziej sporne elementy przyszłego porozumienia pokojowego nie zostały jeszcze wypracowane. Jest prawdopodobne, że dalsze negocjacje utkną w martwym punkcie, jeśli strony nadal będą przedstawiały maksymalistyczne żądania, w szczególności w zakresie irańskiego programu nuklearnego i zarządzania cieśniną Ormuz, w tym potencjalnych opłat za żeglugę.

Jak ostatnie wydarzenia wpłyną na wojnę w Libanie?

Podobnie jak w kwietniu br., wojna w południowym Libanie znów będzie [najbardziej newralgicznym punktem porozumienia](#). Izrael nie był uczestnikiem negocjacji, a zawarcie porozumienia w obecnym momencie jest dla niego niekorzystne – nie zdążył bowiem doprowadzić do neutralizacji Hezbollahu. Układ skrytykował m.in. Itamar Ben Gwir, minister bezpieczeństwa narodowego, który stwierdził, że ustalenia amerykańsko-irańskie nie wiążą Izraela. Dlatego też jest prawdopodobne, że ataki, przede wszystkim na cele w południowym Libanie, będą kontynuowane, podobnie jak okupacja terytorium tego państwa. Jeśli Iran zdecyduje się na odwet, eskalacja na froncie libańskim może zagrozić procesowi pokojowemu. W takim przypadku wznowienie działań wojennych najprawdopodobniej ponownie doprowadzi do konfliktu o niskiej intensywności w Zatoce Perskiej i intensyfikacji izraelskich ataków w całym Libanie, a rozmowy między USA i Iranem nie będą kontynuowane do momentu ustania działań militarnych.

Czy porozumienie irańsko-amerykańskie zmieni układ sił w regionie?

Dla państw Zatoki porozumienie będzie korzystne krótkoterminowo, ze względu na poprawę sytuacji

KOMENTARZ PISM

bezpieczeństwa w regionie, który dotychczas – mimo formalnego zawieszenia broni – był celem irańskich ataków. Dla Kataru, Kuwejtu i Bahrajnu – państw [nieposiadających alternatywnych szlaków eksportowych omijających cieśninę Ormuz](#) – równie istotne będzie udrożnienie tego szlaku handlowego. Przetrvanie irańskiego systemu władzy oznacza jednak, że Rada Współpracy Państw Zatoki będzie musiała od nowa układać swoje relacje z tym reżimem, prawdopodobnie przy mniejszym zaangażowaniu sojusznika amerykańskiego. Iran udowodnił, że jest w stanie wywierać znaczną presję na arabskie państwa regionu dzięki kontroli nad jego najistotniejszym szlakiem handlowym oraz zdolnościom do znacznej destabilizacji sytuacji bezpieczeństwa na Półwyspie Arabskim. Tym samym wzrosło jego znaczenie w regionie i siła negocjacyjna, np. w zakresie pozyskiwania arabskich środków na odbudowę kraju.

Jakie konsekwencje będzie miało porozumienie dla Europy?

Z perspektywy europejskiej deeskalacja w regionie ma charakter pozytywny. W szczególności udrożnienie cieśniny Ormuz zmniejszy presję na europejskie i globalne rynki energii. Po wypracowaniu szczegółowych ustaleń dotyczących przyszłości relacji irańsko-amerykańskich możliwe będzie zniesienie europejskich sankcji wobec Iranu. Wielka Brytania, Francja, Niemcy i Włochy przekazały, że są do tego gotowe, ale jednocześnie podkreśliły, że kluczową kwestią będzie niedopuszczenie, by Iran wyprodukował broń jądrową. Państwa europejskie mają też zaangażować się w proces rozminowywania cieśniny.

Jeśli USA i Iran osiągną trwałe porozumienie, możliwe będzie stopniowe odmrażanie relacji europejsko-irańskich, przede wszystkim w zakresie wymiany gospodarczej. Iran pozostaje jednak czynnikiem destabilizującym region, sojusznikiem Rosji i państwem dopuszczającym się rażących naruszeń praw człowieka, co wyklucza dalsze zbliżenie z Europą.